

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Joannis Bonae, Eminentissimi S. R. E. Titulo S. Bernardi
Ad Thermas Cardinalis Presbyteri Opera Quotquot
hactenùs separatim edita fuerê Omnia**

Bona, Giovanni

Antverpiae, 1677

§. 4. Amor evigilare facit. Quomodo vigilandum sit. Quae sint Vigiliae
mysticae.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10805

*Invidia, vel amore vigilare: nam cur
Quæ ledunt oculos festinus demere, si quod
Est animum differi curandi tempus in animum.*

Sic canit qui se unum Epicuri de grege fatetur. Verum hujus & aliorum sapienter cantantium, & incantantium carmina aspides surdæ, viles animæ, somni mancipia obturatis auribus aspernantur. Ut enim magnus Orator ait, Non possunt audire stulti vocem clamantis sapientia. Plura de vigilantia Crescivius tomo 2. Anthologie cap. 4. Observat autem Petrus Roverius in illustrationibus Historiæ Monasterii Reomaensis num. 34. quod officii cursus ferè ibi peragebatur nocturnis horis ex Regula S. Marci, nam dicto Matutino meditationi vacabant Monachi usque ad horam secundam, deinde usque ad nonam opus manu exercabant, more scilicet Ægyptiorum, de quo Cassianus lib. 3. instr. cap. 2.

4. Suscita nos Domine, ut vigilemus, & oremus, ne incidamus in tentationem, quoniam tribulatio proxima est, & non est qui adjuvet. Quam citò clauditur oculus, ne te videat, collabitur pes noster in hoc mare magnum, & spatiosum manibus, ubi sunt reptilia, quorum non est numerus, quæ somniorum suorum phantasiis intentam ludificant animam, & trahunt in cor maris, unde non facilis ad superiora reditus est, nisi tu emittas manum tuam de alto, & libera nos de aquis multis. Suscita nos Domine, ut tecum vel una hora vigilemus, & oremus. Quis autem est qui tecum vel una hora vigilet? Etiam in cælo non est factum silentium, nisi quasi mediâ hora: quanto minus in terra unâ horâ vigilabimus tecum? Quoties redis ad nos, & invenis dormientes, & tamen benignè suscitans nos, & iterum abis secundo, & tertio eundem sermonem dicens? Statim autem ut recesseris, iterum somnus occupat nos, nec vigilare possumus, nisi quandiu nobiscum es, & suscitans nos. Venis in secunda, & tertia vigilia; Sed beatus ille, quem tunc inveneris vigilantem 2.

Y Demosthenes 1. olympiaca. z. Drogo Abbas lib. de Sacram. Dominicæ Passionis.

§. IV.

Amor vigilare facit. Quomodo vigilandum sit. Quæ sint vigilia mystica.

1. **V**igilare non potest, qui non amat. Jacob ille, cui tam facilis erat somnus, ut etiam in arena procumbens, duroque filici innixus inter hostium appropinquantium insidias suavi posset sopore demergi, cum tamen amori deditus esset, omnino dormire non poterat, & somnus fugiebat ab oculis suis. Ita quicumque diligit, dormire non potest: quicumque amator sapientiæ est, mane vigilabit ad eam, quoniam qui vigilat, inveniet illam. Vigiliæ inducit amor, ait Gilbertus a noster, amantis anxietas illum dormire non sinit, somnolentiam excutit. Amor de quiete ipsa redditur inquietior. Tunc magis vires exercet dulce incendium, & flamma vorax de latibulis evadens vacuo liberius evagatur in animo, altius possidens, & avidius depascens. Occasione accepta suum nescit amor non exercere negotium. Verus enim, & perfectus amor, ut Laurentius Justinianus b docet, semper studet prævenire dilectum, non parcat sibi, non corpori requiem, non somnum oculis, non præstat palpebris dormitionem. In sui latitudine corporis corporales quæritat latebras, fugit publicum, hominum consortia devitat, notorum facies declinat, ut licentius suspensus, gemitibus inerrabilibus, singultibus, & quibusdam amoris nutibus suum, quem diligit, valeat advocare dilectum.

M E T R U M VIII.

S Virgit amor, jaclatque faces, & spicula vibrat,
Mergit ut æquor est lumina Phœbus aquis,
Cumque serenato lucefcunt sidera cælo,
Cecaque nocturno frigore terra riget:
Tunc amor arcanis populatur viscera flammis,
Pectora tunc rapidis ignibus usta calent.
Lumine nempe novo nox ambitiosa refulget,
Gaudet & occulta luce referre diem.
Flammescunt gelidæ tremulis splendoribus umbræ,
Et polus ætherea mittit ab arce faces.

Squa-

a Gilbert. ser. 8. in Cantic. b Laur. Justinianus de casto conu. Verbi, & animæ cap. 13.

*Squamigerum stupet omne genus, luditque per
midas*

*Dum natat in vitreo pendula flamma mari.
In tenebris ardens scintillat pectus amanti,
Nocte vigent flammæ, nocte triumphat amor.
Quod si fessa iuvat componere membra sopore,
Tunc magis ardenti fulminat ille manu.
Fulminat, & tantis languescunt pectora flam-
mis,*

*Languet ut in calidis flosculus ustus agris.
Nuper nocte meas urebat flamma medullas,
Atque non potuit seuior esse rogius.
Dumque ardens jaceo, dum languco multa volu-
tans,*

*Dormio sub vili tegmine stratus humi.
Tunc mihi languenti misit bona somnia Numen,
Somnia formoso candidiora die.
Constitit ante oculos species veneranda puellæ,
Et Superum facies prodidit esse choro.
Induerat Tyrio distinctam murice vestem,
Textili & intactas cinxerat igne nives,
Stellantes oculi, miseri duo fulmina cordis,
Factabant rapidos frontis ab arce rogos.
Dextera fulgebat viridi stellata smaragdo,
Ornabat niveum plurima bacca sinum.
Prætereo gemina radiantes aure pyropos,
Albaque purpureis lilia picta genis.
Mitto quod Eois certarent labra corallis,
Et rutilas premerent aurca serpa comas.
Hærebam tanta plectus imagine formæ,
Fundebamque humiles, ore tacente, preces.
Nec mora: jam lacrymas, jam mollia verba pa-
rabam,*

*Quis mihi tantus erat conciliandus amor.
Illa sed insolitus spargens furibunda favillas,
Hos mihi terrificos edidit ore sonos:
Gloria summa poli, soboles primæva Tonantis,
Non soleo ignavos sacra docere viros.
Delicia, fateor, mihi sunt humana propago,
Ni inficerent animum, & primerentque solo.
Dixi etiam quondam, Nox est mea sola voluptas,
Nec nisi qui vigilans me reperire queunt.
Nocte micat mea lux, mihi sidera lumine cedunt,
Ataque fit radiis Cimbrica victa meis.
Ipse meo fulgens Titam aspirat honori,
Et recreo flamma splendidiore polum.
Cum mea lux fulget, cum spargo per æra flammæ,
Vertitur in clarum nox tenebrosa diem.
Cumque meo humanum perfundo lumine pectus,
Dignus homo est Superum conditione frui.
Vix ea, cum subito tenues dilapsa per auras
Aufugit, heu! lacrymis non revocanda mei.*

*Tunc votis frustrata suis mens excidit, omnis
Me virtus liquit, desinitque sopor.
Et dixi recolens felices gaudia somni,
Solutus erit Sophiæ dignus amore vigil.*

2. Verè autem vigil est, qui soli Deo jugiter
vigilat: qui cor suum sedulo præparat ad ape-
riendum illi quacunque hora pulsaverit. Ideò
vigilias noctis custodimus in quatuor partes
nocturnum officium dividentes, in tres videli-
cet Nocturnos, & Laudes, quia, ut observat
Innocentius Papa e, munire cor debemus con-
tra quatuor hostes animæ, contra fallacias dæ-
monum, contra versutias hominum, contra
carnales concupiscentias, contra sæculares il-
lecebras, ut sic semper parati simus, cum vo-
cem sponsi pulsantis audierimus. Caterum vi-
gilat Domino, ait quidam doctus, & pius
Scriptor d, qui ad ipsum de luce fidei, atque
veritatis suspirat, & ad ipsum tota intentione
se tollit. Vigilat Domino, qui omnem animæ,
atque corporis beatitudinem in ipso sitit habe-
re. Domino solum vigilat, qui propter ipsum
segregatur à mundo, & animæ similiter, &
corporis solitudinem quærit, & devitat hu-
mana consortia, ne vigilia præpediatur divina.
Hoc enim dicebat David orans oratione pauperis,
dum ejus anima anxietur coram Domino:
*Vigilavi, & factus sum sicut passer solitarius
in tecto.* Notissima est illa Domini nostri exhor-
tatio: *Vigilate, & orate, ut non intretis in tentatio-
nem.* Et quis hoc dixerit, scitis, scribit mellito
calamo Bernardus e, & tempus scitis: Domi-
ni enim est verbum illud, instante Passione sua.
Vigilate, & orate, ut non intretis in tentatio-
nem, quoniam undique circumdati estis tenta-
tionibus: unde & legistis quia tentatio est vita
hominis super terram. Itaque si tot tentationi-
bus plena est vita nostra, ut non immeritò tota
ipsa tentatio debeat appellari, pervigili circum-
spectione opus est, & oratione, ne inducamur
in eam. Ipsa vigilantia omnia reddit facilia,
carnem spiritui subijcit, vitia comprimit,
mentem elevat, divini amoris ignem accen-
dit, & nutrit. Nonnè Patres nostri in custo-
diendis vigiliis supra modum solliciti admiran-
da potius quam imitanda vigilantia relique-
runt exempla? Homines erant similes nobis,
passibiles: Unde ergo, rursus Bernardi f mel
pro-

e Innocent. III. serm. 3. de Apostolis. d Simon de
Cassia. lib. 1. de gestis Salvat. cap. 23. e Bernard. ser. 53
in Pf. Qui habitat. f Idem serm. 2. de S. Andrea.

propino, unde in tanta fragilitate tanta constantia? Unde in hominibus tam spiritualis mens? tam fervens charitas, animus tam robustus? Planè spiritus erat, qui adjuvabat infirmitatem eorum, per quem diffundebatur in cordibus ipsorum fortis charitas ut mors, imò & fortior morte. Cujus o si & nos participes inveniamur! Ecce enim molestus est nobis poenitentiae labor, corporis afflictio gravis; abstinentia onerosa, in vigiliis dormitat anima nostra præ tædio, non ob aliud sanè, quam propter inopiam spiritus. Ipse enim, si adesset, adjuvaret sine dubio infirmitatem nostram. Hæc ille, qui deinde hortatur nos ad quærendum hunc spiritum, ut spiritum suum in nobis auget, qui jam primitias dedit: & quem per Dei gratiam jam nos habere confidimus, abundantius habeamus. Modus verò quærendi, & inveniendi hanc spiritum, ipsæ vigiliæ sunt. Et quoniam coepimus inter Bernardi flores spatari, ad aliam areolam te duco, mi carissime lector. Aude Doctorem inclytum interrogare, ut olim Christum adolescens: Quid faciendo Spiritum sanctum possidebo? Audi nunc respondentem. Custodiendæ sunt vigiliæ noctis super gregem cogitationum, & actionum nostrarum, ut, si in prima vigilia, vel secunda, vel tertia Dominus venerit, paratos nos inveniat. Benè profectò. Nam spiritus ubi vult spirat, & nescis unde veniat, aut quo vadat. Sed quænam sunt istæ vigiliæ, quas custodire debemus?

3. Prima vigilia, ait ille, est recitatio operis, ut ad hanc quam jurasti Regulam omnem vitam exæquare coneris, nec transgrediaris terminos, quos posuerunt patres tui in omnibus viæ, & vitæ hujus exercitiis, non declinans ad dexteram, neque ad sinistram. Secunda vigilia, puritas intentionis, ut simplex oculus totum corpus lucidum faciat, ut, quidquid feceris, propter Deum facias, & ad locum unde exeant gratiæ revertantur, ut iterum fluant. Tertia est custodia unitatis, ut in congregatione positus voluntates aliorum tuis voluntatibus anteponas, ut non solum sine querela, sed & cum gratia inter fratres maneat portans omnes, orans pro omnibus. His tribus vigiliis ita peractis veniet manè, & videbis gloriam Domini: Veniet dies, quæ melior est in atriis Domini super millia. De quatuor item vigiliis mysticè Claudius Seifellus diffusè agit in libro de tri-

g. Idem serm. 3. in vigil. Nativ. Domini.

plici statu viatoris p. 2. tr. 2. ubi de singulis earum horis egregiè. Hic sisto: & ad matutinas Laudes edisserendas propero, si prius hoc caput aurea sententia S. Isaaci Presbyteri, consignavero, quem utinam omnium Religiosorum cordibus inscribere, imò insculpere possem. Is in libro de contemptu mundi; Noli, inquit, putare o homo, quod inter omnes operationes Monachorum sit alia, quamlibet sancta, conversatio major vigiliis nocturnis. Monachum perseverantem in vigiliis cum mentis discretionem, ne respicias illum sicut carne ferventem. Hoc utique Angelici ordinis opus est, non humanum. Impossibile est autem quod illos, qui semper in hujusmodi continentia versantur, dimittat Deus sine magnis bonis propter eorum vigilantiam. Anima, quæ in vigiliis laborat, & perseverat, quasi Cherubim oculos habet, quibus semper intueatur celestem contemplationem. Qui somno obstat, & naturæ violentiam infert, singulisque noctibus preces offert, ille solus novit virtutem. Hæc, & alia plura Sanctus Isaacius, quem de Syriæ partibus ad Spoletanam urbem venisse, ibique mirabiliter vixisse Magnus Gregorius asseverat.

h. Isaac de contemptu mundi cap. 31. i. Greg. lib. 3. dialog.

CAPUT V.

DE LAUDIBUS.

§. I.

An Laudes sint officium distinctum à Nocturnis. Matutini nomen æquivocum. Laudes incipiente crepusculo persolvende sunt. Quid sit crepusculum, quæ ejus duratio.

1. **D**E matutinis Laudibus verba facturis illud imprimis examinandum se offert. An officium nocturnum ab ipsis Laudibus distinguatur: quod sub aliis terminis quæsitum ab aliis est; An horæ Canonice sint septem tantum, vel octo. Si enim Nocturnos à Matutinis sejungimus, ita ut integram horam per se constituent, clarum est octonario numero preces horarias distinguere: sin autem ex utroque officio unum facimus, septem

VVVV

septem